

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 178/2014
26.03.2014. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Предрага Глигоријевића, Веска Крстајића, Биљане Синановић и Горана Чавлине, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Меденицом као записничарем, у кривичном предмету окривљеног М.К. и др, због кривичног дела разбојништва из члана 206. став 2. у вези става 1. Кривичног законика и др, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног М.К. – адвоката З.С., поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Нишу К бр.45/11 од 21.11.2011. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 бр.2184/12 од 16.01.2013. године, у седници већа одржаној дана 26. марта 2014. године, једногласно донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног М.К. - адвоката З.С., поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Нишу К бр.45/11 од 21.11.2011. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 бр.2184/12 од 16.01.2013. године, у делу који се односи на битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1. Законика о кривичном поступку, на повреде кривичног закона из члана 439. тачка 3. Законика о кривичном поступку, те на повреде одредаба члана 441. став 4. у вези са члановима 195. и 196. Законика о кривичном поступку, док се захтев у осталом делу **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Нишу К бр.45/11 од 21.11.2011. године, окривљени М.К. је, поред осталих окривљених, оглашен кривим због извршења кривичног дела разбојништва из члана 206. став 2. у вези става 1. КЗ, кривичног дела недозвољеног ношења оружја из члана 348. став 4. у вези става 1. КЗ и кривичног дела спречавање службеног лица у вршењу службене радње из члана 322. став 3. у вези става 2. КЗ, па пошто су му претходно утврђене појединачне казне, и то за кривично дело из члана 206. став 2. у вези става 1. КЗ казна затвора у трајању од четири године и шест месеци, за кривично дело из члана 348. став 4. у вези става 1. КЗ казна затвора у трајању од две године, а за кривично дело из члана 322. став 3. у вези става 2. КЗ казна затвора у трајању од једне године,

окривљени је на основу члана 60. КЗ осуђен на јединствену казну затвора у трајању од шест година и шест месеци. У ову казну, окривљеном је урачунато време проведено у притвору од 27.02.2011. године до упућивања у установу за извршење казне.

Истом пресудом, одређено је да се окривљени М.К. протерује са територије Републике Србије за време од 10 година. Окривљени је обавезан и да на име паушала плати износ од 30.000,00 динара, те да на име трошкова кривичног поступка плати износ од 242.710,00 динара, све у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Кж1 бр.2184/12 од 16.01.2013. године, одбијене су као неосноване жалбе Вишег јавног тужиоца у Нишу, окривљеног М.К. и његовог браниоца, те бранилаца осталих окривљених, а пресуда Вишег суда у Нишу К бр.45/11 од 21.11.2011. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног М.К. – адвокат З.С., због повреде одредаба ЗКП и КЗ, конкретно због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1. новог ЗКП ("Службени гласник РС", бр. 72/11 ... 45/13), односно из члана 368. став 1. тачка 10. ЗКП ("Службени гласник РС" 58/2004... 76/10), повреде кривичног закона из члана 439. тачка 3. новог ЗКП, те повреде одредаба члана 441. став 4. новог ЗКП, као и повреде права на суђење у разумном року, са предлогом да Врховни касациони суд укине побијане пресуде и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење, или да преиначи побијане пресуде у смислу навода из захтева или у погледу одлуке о трошковима поступка тако што ће досудити трошкове поступка или да наложи другостепеном суду да одлучи о жалбеним наводима који се тичу трошкова поступка у складу важећом адвокатском тарифом.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку и у седници већа, коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости, у делу који се односи на битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1. ЗКП, повреде кривичног закона из члана 439. тачка 3. ЗКП, те повреде одредаба члана 441. став 4. ЗКП је неоснован, док је у осталом делу недозвољен.

Позивајући се на повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1. сада важећег ЗКП ("Службени гласник РС" 72/11... 45/13), односно из члана 368. став 1. тачка 10. ЗКП који је важио у време доношења побијаних пресуда ("Службени гласник РС" 58/2004... 76/10), бранилац окривљеног М.К. у захтеву за заштиту законитости наводи да је окривљени оглашен кривим због кривичних дела недозвољеног ношења оружја и спречавање

службеног лица у вршењу службене радње и поред недостатка материјалних доказа, обзиром да оружје из ког је окривљени наводно пуцао није пронађено, као ни чауре из овог оружја, те да у вези са тим и другостепени суд у својој пресуди није изнео ниједан разлог за своју одлуку, којом је одбио жалбе окривљеног и браниоца као неосноване, на који начин је учинио исте повреде одредаба кривичног поступка, те повреде закона на штету окривљеног.

Међутим, изнети наводи захтева за заштиту законитости се, по оцени овога суда, не могу прихватити као основани.

Како је одредбом члана 604. ЗКП ("Службени гласник РС" 72/11... 45/13), који се примењује од 01.10.2013. године прописано да ће се законитост радњи предузетих пре почетка примене тог законика, оцењивати по одредбама раније важећег Законика о кривичном поступку ("Службени гласник РС" 58/04 ... 76/10), то је Врховни касациони суд побијане пресуде испитао и оценио према одредбама Законика о кривичном поступку који је важио у време њиховог доношења.

Према одредби члана 368. став 1. тачка 10. раније важећег Законика о кривичном поступку, битна повреда одредаба кривичног поступка постоји ако се пресуда заснива на доказима на коме се по одредбама тог законика не може заснивати.

Дакле, за постојање ове битне повреде одредаба кривичног поступка, нужно је да је судска одлука заснована на доказу који је сам по себи или према начину прибављања у супротности са одредбама ЗКП.

Према стању у списима, првостепени суд је закључак о томе да је окривљени М.К. критичном приликом код себе имао ватрено оружје – пиштољ непознате марке, те из овог пиштоља испалио метак како би онемогућио оштећеном – службеном лицу И.Ж., да спречи бекство окривљеног Д.Ј., засновао на исказима како оштећеног И.Ж., тако и сведока – оштећених М.П. и Д.П. Дакле, првостепена пресуда је, супротно наводима захтева, заснована на доказима на којима се према одредбама ЗКП може засновати, а Апелациони суд у Нишу је, као другостепени, у пресуди Кж1 2184/12 од 16.01.2013. године на страни 6 изнео јасне разлоге због чега у овом делу прихвата као правилне разлоге које је првостепени суд изнео у својој пресуди, те због чега налази да је правилан закључак првостепеног суда да је окривљени М.К. критичном приликом носио са собом ватрено оружје – пиштољ, из ког је и пуцао, а на који начин је извршио кривична дела из члана 348. став 4. у вези става 1. КЗ и из члана 322. став 3. у вези става 2. КЗ, на које разлоге упућује и Врховни касациони суд у смислу одредбе члана 491. став 2. сада важећег Законика о кривичном поступку.

Из наведених разлога, захтев браниоца окривљеног М.К., у делу у којем се указује на постојање битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачка 10. раније важећег Законика о кривичном поступку, односно из члана 438. став 2. тачка 1. новог ЗКП, оцењени су неоснованим.

Неосновано се захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног указује и на учињене повреде кривичног закона из члана 439. тачка 3. ЗКП ("Службени гласник РС" 72/11... 45/13) и с тим у вези истиче да је првостепени суд приликом одмеравања казне погрешно применио кривични закон јер је окривљеном као отежавајућу околност која је утицала на висину одмерене казне, ценио чињеницу да је страни држављанин.

Супротно изнетим наводима захтева, из списка предмета се утврђује да је првостепени суд, приликом одмеравања казне у односу на окривљеног М.К., као олакшавајуће околности имао у виду да је породичан човек, да је незапослен, и да је неосуђиван, при чему је констатовао да отежавајућих околности на страни овог окривљеног није било, а које околности је Апелациони суд у Нишу, као другостепени, прихватио као правилно утврђене и цењене.

Како је, бранилац окривљеног на исту повреду кривичног закона указивао и у жалби изјављеној против првостепене пресуде, имајући у виду да је Апелациони суд у Нишу ове жалбене наводе оценио неоснованим и у образложењу пресуде Кж1 2184/12, на страни 8, изнео јасне разлоге које и овај суд у свему прихвата као правилне, то Врховни касациони суд у смислу одредбе члана 491. став 2. ЗКП на ове разлоге и упућује.

Неосновано се захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног указује и да је побијаним пресудама учињена повреда одредаба члана 441. став 4. ЗКП ("Службени гласник РС" 72/11... 45/13) и с тим у вези истиче да је првостепени суд учинио повреду одредаба чланова 195. и 196. ЗКП који је важио у време доношења првостепене пресуде ("Службени гласник РС" 58/04... 76/10).

Позивајући се на ову повреду, бранилац у захтеву наводи да је првостепени суд, приликом доношења побијане пресуде, био дужан да на основу члана 196. став 4. раније важећег ЗКП, донесе одлуку да трошкови кривичног поступка, као и нужни издаци и награда за браниоца по службеној дужности, падају на терет буџетских средстава према важећој адвокатској тарифи, и то за сваку предузету радњу, што је пропустио да учини, те да Апелациони суд у Нишу, као другостепени, у вези са жалбеним наводима који се односе на одлуку о трошковима поступка, није изнео никакво образложење, на који начин је учинио исту повреду закона.

Врховни касациони суд налази да наводи захтева ни у овом делу нису основани, из следећих разлога:

Одредбом члана 196. став 1. ЗКП, који је важио у време доношења првостепене пресуде, прописано је да када суд окривљеног огласи кривим – изрећи ће у пресуди да је дужан да накнади трошкове кривичног поступка, а ставом 3. истог члана, прописано је да ће суд, у пресуди којом је више окривљених оглашено кривим, одредити колики ће део трошкова сносити сваки од њих, а ако то није могуће, осудиће све окривљене да солидарно носе трошкове, док ће плаћање паушалног износа одредити за сваког окривљеног посебно, док је ставом 4. прописано да суд може ослободити окривљеног од дужности да накнади у целини или делимично трошкове кривичног поступка, ако

би њиховим плаћањем било доведено у питање издржавање окривљеног и лица која је он дужан да издржава.

Дакле, када суд окривљеног огласи кривим, није овлашћен да одлучи да трошкови падају на терет буџетских средстава, осим у случају када на основу објективно утврђених чињеница о имовном стању окривљеног и његових евентуалних обавеза за издржавање лица које је дужан да издржава, утврди да су испуњени услови из члана 196. став 4. ЗКП за ослобођење окривљеног од дужности да у целини или делимично накнади трошкове кривичног поступка.

Стога су неосновани наводи захтева браниоца окривљеног да је првостепени суд у конкретном случају био дужан да донесе одлуку да трошкови кривичног поступка, као и нужни издаци награда за браниоца, падну на терет буџетских средстава, те да су побијаним пресудама учињене повреде одредаба члана 441. став 4. сада важећег ЗКП.

У осталом делу, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног М.К. је, по оцени овога суда, недозвољен.

Наиме, бранилац окривљеног у преосталом делу захтева истиче да су разлози изнети у првостепеној пресуди нејасни, те да је одлука о кривици окривљеног М.К. заснована на противречним исказима сведока, дакле, указује на битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2. ЗКП ("Службени гласник РС", бр. 72/11 ... 45/13).

Одредбом члана 484. ЗКП ("Службени гласник РС", бр. 72/11 ... 45/13), прописано је да се у захтеву за заштиту законитости мора навести разлог његовог подношења (члан 485. став 1. ЗКП).

Када се захтев подноси због повреде закона (члан 485. став 1. тачка 1. ЗКП), окривљени преко свог браниоца, а и сам бранилац који у корист окривљеног предузима све радње које може предузети окривљени (члан 71. тачка 5. ЗКП), такав захтев може поднети само из разлога прописаних одредбом члана 485. став 4. ЗКП, дакле, због повреде одредаба члана 74, члана 438. став 1. тач. 1. и 4. и тачка 7. до 10. и став 2. тачка 1, члана 439. тачка 1. до 3. и члана 441. ст. 3. и 4. ЗКП учињених у првостепеном поступку и у поступку пред апелационим судом.

Сходно цитираним законским одредбама, право окривљеног и његовог браниоца на подношење захтева за заштиту законитости, ограничено је у погледу разлога искључиво на ове повреде.

Како се наведеним наводима захтева указује на повреду одредаба члана 438. став 2. тачка 2. ЗКП које у смислу члана 485. став 4. ЗКП не представљају дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости окривљенима и њиховим браниоцима, то је Врховни касациони суд на основу члана 487. став 1. тачка 2. у вези са чланом 485. став 4. ЗКП захтев за заштиту законитости у овом делу одбацио као недозвољен.

Најзад, захтев за заштиту законитости, у делу у којем се указује да су поступањем првостепеног и другостепеног суда повређена права окривљеног на суђење у разумном року, одбачен је на основу одредбе члана 487. став 1. тачка 3. у вези са чланом 484. ЗКП.

Према одредби члана 485. став 1. тачка 3. ЗКП ("Службени гласник РС", бр. 72/11 .., 45/13), захтев за заштиту законитости може се поднети ако је правноснажном одлуком или одлуком у поступку који је претходио њеном доношењу повређено или ускраћено људско право и слобода окривљеног или другог учесника у поступку које је зајемчено Уставом или Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода и додатним протоколима, а то је утврђено одлуком Уставног суда или Европског суда за људска права.

Одредбом члана 484. ЗКП, прописано је да се у захтеву за заштиту законитости мора навести разлог за подношење (члан 485. став 1), а у случају из члана 485. став 1. тач. 2. и 3. Законика, мора се доставити и одлука Уставног суда или Европског суда за људска права.

Одредбом члана 487. став 1. тачка 3. ЗКП, прописано је да ће Врховни касациони суд у седници већа решењем одбацити захтев за заштиту законитости ако нема прописан садржај (члан 484. ЗКП).

Како је бранилац окривљеног поднео захтев за заштиту законитости по законском основу прописаном у члану 485. став 1. тачка 3. ЗКП, а уз исти није доставио одлуку Уставног суда или Европског суда за људска права којом је утврђена повреда људских права и слобода окривљеног, то поднети захтев нема прописани садржај, због чега је у овом делу одбачен.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је донео одлуку као у изреци, а на основу одредаба члана 490. и 491. став 1. ЗКП у односу на одбијајући део, те на основу одредаба чланова 487. став 1. тач. 2. и 3. ЗКП у вези са чланом 484. ЗКП, у делу у коме је захтев одбачен.

Записничар-саветник
Снежана Меденица, с.р.

Председник већа-судија
Невенка Важић, с.р.